74978 - Farz namazları işyerinde kılmanın hükmü

Soru

Ben, Riyad'daki el-Faysaliyye Kulesi'nde çalışıyorum.Namaz vakti girdiğinde binadaki hoparlörlerden namaz vaktinin girdiğini bildiren banttan ezan okunmaktadır. Bazı arkadaşlarım, birçok şeyi gerekçe göstererek öğle namazlarını bürolarında kılmaktadırlar. Bu gerekçeler:
1. Mescidin ezanını işitmediklerini, binanın içinde işittikleri ezanın ise banttan okunan ezan olduğunu ileri sürmektedirler.
2. Namazlarını cemaatle edâ ettiklerini ve böylelikle cemaat şartını gerçekleştirdiklerini ileri sürmektedirler.
3. Kulede cemaatle namaz kılmak için tahsis edilen bir yerin (musallâ'nın) bulunmadığını ileri sürmektedirler. Oysa zemin kata yakın bir yerde mescit bulunmasına rağmen onlar: "Bu mescit, binaya âit değildir. Bu sebeple mescit uzaktır" demektedirler.
Benim sorum şudur:
Bu arkadaşlarımın, bürolarında kılmış oldukları namazlarının hükmü nedir?
Onların bu gerekçelerine nasıl cevap verebilirim?

Detaylı cevap

Allah’a hamd olsun.

Birincisi:

Aslolan; namazın mescitte kılınmasıdır. Zaten mescitler de bunun için binâ edilmiştir.

Nitekim İbn-i Abbas'ın -Allah ondan ve babasından râzı olsun- rivâyet ettiği hadiste Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur:

[مَنْ سَمِعَ الْنِدَاءَ فَلَمْ يُجِبْ، فَلاَ صَلاَةَ لَهُ إِلاَّ مِنْ عُذْرٍ.] رواه الترمذي وابن ماجه وصححه الألباني في صحيح ابن ماجه

"Kim, ezanı işitir de ona icâbet edip mescide gelmezse, onun namazı yoktur. Ancak özür sahibi olan bundan müstesnâdır." (Tirmizî; hadis no: 217. İbn-i Mâce; hadis no: 793. Elbânî; "Sahih-i İbn-i Mâce", hadis no: 793'de "hadis sahihtir", demiştir.)

Ebû Hureyre'den -Allah ondan râzı olsun- rivâyet olunduğuna göre, o şöyle demiştir:

أَتَى النَّبِيَّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ رَجُلٌ أَعْمَى، فَقَالَ يَا رَسُولَ اللهِ! إِنَّهُ لَيْسَ لِي قَائِدٌ يَقُودُنِي إِلَى الْـمَسْجِدِ، فَسَأَلَ رَسُولَ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَنْ يُرَخِّصَ لَهُ فَيُصَلِّيَ فِي بَيْتِهِ، فَرَخَّصَ لَهُ، فَلَمَّا وَلَّى دَعَاهُ فَقَالَ: هَلْ تَسْمَعُ النِّدَاءَ بِالصَّلَاةِ؟ قَالَ: نَعَمْ، قَالَ: فَأَجِبْ [رواه مسلم]

"Gözleri görmeyen bir adam (İbn-i Ümmi Mektûm), Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'e gelerek:

- Ey Allah'ın elçisi! Beni mescide götürecek kimsem yoktur.

Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'den evinde namaz kılmasına izin vermesini istedi.

Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- önce izin verdi. Sonra onu çağırıp:

- Ezânı işitiyor musun? diye sordu.

Âmâ adam: Evet, dedi.

Bunun üzerine Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurdu:

- O halde icâbet et (cemaate gel)." (Müslim; hadis no:653).

Bu hadis, ezânı işiten kimsenin, bu çağrıya icâbet edip mescide gelmesi ve namazı cemaatle kılması gerektiğine delâlet etmektedir.

Hadiste geçen "nidâyı işitmekten" kasıt; müezzinin mikrofonsuz olarak ezân okumaya başladığında onun sesini işitmektir.

Ezânı işitecek kadar mescide yakın olan kimsenin namazını cemaatle mescitte kılması gerekir. Kim de mescide uzak ise, mescide gelmesi gerekmez.

Bu konuda (20655) nolu sorunun cevabına bakabilirsiniz.

İkincisi:

Arkadaşlarınızın: "Namazlarını cemaatle edâ ettiklerini ve böylelikle cemaat şartını gerçekleştirdiklerini" söylemelerine gelince, onların öncelikle şu iki şeyi yerine getirmeleri gerektiğini bilmeleri gerekir:

Birincisi: Namazı cemaatle kılmaları gerekir.

İkincisi: Bu cemaat namazının mescitte olması gerekir.

Bu iki şeyin birlikte gerçekleşmesi gerekir.

Nitekim yukarıda işâret edilen sorunun cevabındabunun açıklaması geçmişti.

Bu konuda (72398) nolu sorunun cevabına bakabilirsiniz.

Değerli âlim Muhammed b. Salih el-Useymîn -Allah ona rahmet etsin- bu konuda şöyle demiştir:

"Aslolan, namazın mescitte kılınmasıdır. Bürolarda çalışan kimselerin, mescitte namaz kılmak için dışarı çıkmaları işlerinin aksamasına veya bazı memurların namaz için dışarı çıktıktan sonra geç dönmelerine sebep oluyorsa, namazlarını bürolarında kılmalarında bir sakınca yoktur. Yine, eğer mescit kendilerine uzak ise, namazlarını işyerlerinde kılmaları câizdir.

Sözün özü; eğer bürolarında namaz kılmalarında bir maslahat veya ihtiyaç varsa, bunda bir sakınca yoktur." ("Mecmû'u Fetâvâ İbn-i Useymîn"; c: 15, s: 68)

Bu konudaki cevabımızın özeti şudur:

Mescit yakın olduğu sürece bu arkadaşlarınızın namazlarını mescitte kılmaları gerekir. Namazlarını bürolarında kılmaları câiz değildir. Ancak mescitte kılmaları, memurların işlerini aksatmasına veya ihmal etmesine sebep olmasından endişe ediliyorsa, namazlarını bürolarında kılabilirler.

Allah Teâlâ en iyi bilendir.